

Mivel elvem az, hogy a környezetvédelem elsősorban nem pénz kérdés, hanem szemléleti kérdés, melyet a diákoknak tanítani kell már 7 éves kortól egészen a diploma megszerzéséig.

Foglalkozásainkon a gyerekeket a korosztályuknak megfelelő játékos formában vezettem be környezetük csodálatos világába.

Tartottam környezetvédelmi órát a szarvasi Arborétumban a debreceni tanulóknak.

A környezetvédelmi órán itt is, de minden tanulócsoporthoz a nyár folyamán, játékos környezetvédelmi vetélkedői veztettem, melyre a kérdéseket a tanulók korának és környezetvédelmi ismereteinek megfelelően állítottam össze.

E vetélkedői kérdéseim kiterjedtek a környezetvédelem egész területére, és így tanítottam kérdész-felelek formában a környezetvédelmet, s e kérdéseimre adott tanulói válaszokat szükség esetén kiegészítettem.

A vetélkedői igen népszerű volt a tanulók között s minden tanuló csoport igényelte e játékos formában történő tanulást. Beszélgettünk arról, hogy mit tehetnek ők az iskolai, a lakóhelyi és a víztelepi környezetért.

Beszélgettünk és megfigyeléseket folytattunk az alábbi témakörökben:

a környezet és természetvédelem, a biológiai egyensúly, a környezetszennyezés, a természetvédelmi területek, a nemzeti parkok, a mechanikai, kémiai és biológiai környezetvédelem s ebben saját módszereim, a korszerű mezőgazdaság környezetszennyezése, a tengerek és óceánok szennyezései, a levegőszennyezés, az élővízfolyások szennyezései, a savas esők, a szél és a víz környezetpusztító hatása, a természet tápláléklánc, a biogazdálkodás, a mesterséges madárvédelem, a környezetbarát technológiák, a termál víz és termál hulladékvíz hasznosítása, a mezőgazdasági hulladékok felhasználása, az ökoszisztéma.

A „Süni” természetvédelmi gyermekújság és a „Természetbúvár” környezetbarát ökológiai magazin igen hasznos természetvédelmi tanácsokkal, érdekességekkel szolgál, ezért jó lenne, ha minél több gyermekhez eljutnának az iskolákban.

Javaslom még a gyerekeknek elolvasásra: Nagy Franciska: Zsófia kertje”, Kovács István: Óvjuk a természetet”, Vertse Albert: Madárvédelem”, mesterséges madár telepítés, Fekete István: Kele, Vuk, és Pepi-kert című könyveit, s így ezekből is nagyon sok szépet megtanulhatnak a természetről, és így válhatnak a gyerekek természetünket megismerő, szerető és azt féltő gondáival védő értékes emberekké.

DR. BALÁZS SÁNDOR

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola
Eger

Dr. Rókusfalvi Pál—Dr. Kovács Zoltán: Egészségre nevelés

Ezekben a napokban hagyta el az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola nyomdáját az a jegyzet, amely elsősorban a pedagógusképző intézmények hallgatói számára készült, de tartalma tanulságos lehet bárkinek, akinek drága az egészség.

Dr. Rókusfalvi Pál professzor, a pszichológiatudomány doktora és dr. Kovács Zoltán c. egyetemi tanár, osztályvezető főorvos, az orvostudomány kandidátusa: e szerzőpár munkája az egészséges életmódra nevelés elméletének és gyakorlatának legaktuálisabb problémáit tárja az olvasó elé közérthető, jól tanulható, tanulmányozható formában.

Új szemléletmód jellemző a jegyzetre; ami nem csupán a rendszerváltozás folyamatából következik, de összefügg az egészségügy terén tapasztalható jelentős átalakulással is.

Figyelmet érdemel már a mottó is: „Szeresd egészségedet; mert ez a jelen. Védd a kisgyermeket, mert ő a jövő. Órizd szüleid egészségét! – mert a múlton épül föl a jelen és a jövő.”

A kötetet szerkesztő dr. Nagy Andor tanszékvezető főiskolai tanár, a neveléstudomány kandidátusa előszavában többek között arról ír, hogy hogyan váltották fel egymást a főiskolai jegyzetek. Az Egészségtan után következett az Egészségnevelés, majd megszületett az Egészségre nevelés, ami a korábbiaknál lényegesen szerencsésebb, kifejezőbb.

Ismeretes, hogy az egészségügyi világszervezet szerint az egészség fogalma nem csupán a betegség hiányát jelenti, de sokkal inkább a testi, a lelki és a szociális jólétet. Erről és a jegyzet, erről az összetett jólétről, amelynek elérése és megtartása valamennyiünk közös ügye kell hogy legyen.

Az egészségre nevelés, az egészségkultúra fejlesztése része a nevelésnek; a pedagógiai folyamat egyik fontos tartalmát jelenti. Ez a feladat nem csupán az iskolaorvos, illetve a védőnő tevékenységével kapcsolatos, nemcsak osztályfőnöki feladat, de minden szülőnek; pedagógusnak egyik legfontosabb kötelessége. E tény magyarázza, hogy a jegyzet a széles érdeklődésre tarthat számot.

A kötetet gazdag szakirodalomjegyzék egészíti ki, valamint dr. Komlói Ákos egyetemi tanár által készített egészségnevelési munkafüzet-sorozat, amely az általános iskola felső tagozatos tanulói számára készült.

A tartalomhoz illő igényes megjelenés Budavári Sándort és munkatársait dicséri.

DR. PAPP JÁNOS

Újkerti Általános Iskola Művelődési Központ
Debrecen

Ungvári Jánosné dr.:

Kölcsönhatások a természetben

A modern környezeti nevelés nem valósítható meg rendszerszemléletű ökológiai ismeretek nélkül. A stabil ismeretek és összefüggéseik tisztánlátása jelenti a környezet- és természetvédelmi nevelés alapját. Olyan munkatankönyvet mutatok be, amely a környezeti nevelés lényegét ragadja meg, és közvetíti cselekedtető-ismeretszerző módon.

Ungvári Jánosné dr. nagy pedagógiai érzékkel és tapasztalattal fedeztetni föl a természet legfontosabb összefüggéseit, kölcsönhatásait a 12–16 éves korosztállyal. Az ismeretanyag, az általános iskola 7–8., vagy a középfokú iskolák I–III. évfolyamán fakultatív tantárgy, vagy szakköri foglalkozásokra alkalmas. Ugyancsak felhasználható kiegészítő anyagként kémiai és biológiai órákon.

A szerző az ismeretszerzést háttérből irányítja egyszerű, érthető utasításokkal. Nagy érdeme, hogy a retrospektív (megelőző) ismereteket állandóan felszínen tartja, és szinte „ráfűzi” az új ismereteket. A munkatankönyvet a cselekedtető feladatok mellett a különféle rejtvények, terepgyakorlatok, üzemlátogatások, önálló kutatások teszik változatossá.

Projektszerűen vizsgálja a föld, a kőzet, a talaj, a levegő, a víz és az élőlények kapcsolatait, az élőlények, az energia, valamint az élőlényeken belüli összefüggéseket.

Külön érdeme a kötetnek, hogy már az elején témakörönként megfogalmazza a követelményeket, mintegy szembesíti a tanulókat az elvárható és a szükséges ismeretekkel. Ezzel elősegíti az iskolában tanultak rendszerezését, integrálását.

Elismerés és köszönet illeti a szerzőt a többéves módszertani munkáért, és mindazokat, akik támogatói voltak e remek ötlet megvalósításában.

A kötet ára áfa nélkül 198, – Ft. Megrendelhető az alábbi címen: Fazekas Mihály Általános Iskola Debrecen, Pf. 225. 4002.)

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA

Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola
Debrecen

A 4 H gondolat Magyarországon

Aligha van többelemzett szakmai közhelyünk, mint hogy a „magyar nevelési-képzési rendszer megújítása elkerülhetetlen”. Kétségtelen tény, hogy az elmúlt évtized és különösen az utolsó évek jelentős mozgásokat eredményeztek a magyar képzési rendszerben, mind a hivatalos iskolarendszerben, mind azon kívül. Alternatív pedagógiák, új iskolakoncepciók jelentkeztek vagy honosodtak meg.

Az elmúlt időszakban kezdődött el a 4 H gondolat megismertetése és a társadalmi igények felmérése hazánkban. A mozgalom eszméje, értékei a megújuló magyar társadalom, közoktatás útkeresésének időszakában reális alternatívát jelenthetnek gyermekközösségek, ifjúsági csoportosulások számára. A gyermekmozgalom mottója: „Gondolkozva építs kezdeddel egy egészséges, tiszta és emberi világot.”

Négy angol szó: head – fej

hands – kezek

heart – szív

health – egészség rövidítése, mely jelképezi a mozgalom céljait, az átgondoltságot,

a gyakorlatiasságot, a humanizált és az egészséges életgondolatot.

Nem közvetít ideológiákat, politikai eszméket, a fiatalok vállalkozókedvére, kreativitására, sokoldalúságára épít. A természetes gyermeki kíváncsiságra alapozva ismerteti meg az élethez szükséges